

ARTICULUS XI.

De Rhinocerote.

Rhinoceroti nomen à cornu, quod in nare pullulat, nomen datum est. Quidam apud Diaconum, *bovem Aegyptium* appellant: alii ex Pausania, *Aethiopicum quadrupedem* seu taurum, sed falsò. In Ægyptum non potuit nisi fortuito casu inferri. Pausanias verò in Æthiopia taurum esse dicit, qui ob similitudinem cornu ab ignavis Rhinoceros appelletur. Nullum animal est, cujus *descriptio*, inquit Aldrovandi continuator, magis sit in lubrico.

Diacon.
l.16.
Pausan.in
Bœoticis.

Min.H.N.
l.7.c.20.

Phocius
Biblioth.
Cod.150.

Ælian.H.
A.l.17.c.44

Tertull.l.5.
contra Pra-
xeam.
Rer. Indi-
car. relar.
l.3.c.7.

Strabo Ge-
ogr.l.16.

Diodor.Si-
cul.Bibli-
othec.l.4.

Et certè Plinius breviter se expedit. *Vnum ei in nare cornu, longitudinem cum elephante parem, crura multò breviora, colorem buxum.* Tantundem & Agatharchides apud Photium protulit. Nicolaus de Comitibus Veneris, Rhinocerotem suillo capite, bovina caudà, elephantino colore, cornu bipedalis longitudinis gerentem, nobis fingit, in provincia Mangi. Ælianus, qui Græcorum permultis & Romanorum visum & benè notum describere frigidum esse putat, in summa nare cornu gerere ait, mucronis acuti, robore nec ferro quidem concedens: pellem tantæ firmitatis, ut ægrè jaculo penetrari queat. De *Cornu* maxima est discrepantia. Tertullianus unum tantum assignat: Martialis verò duobus depreliari scribit. Utrumque hoc, secundum eundem in capite; secundum alios in humero dextero alterum & brevius esse. Nummus Domitiani utrumque in naribus ponit. Alii majus cornu in naso, minus in fronte, aliquo supra spacio, collocant. Sed nec de *forma* ejusdem conveniunt. Alii rectum instar tubæ, lineà nigrà transcurrente ponunt: alii sine lineâ. Artemidorus apud Strabonem, qui Rhinoceros longitudine parum ab elephantis excedere, magnitudine tauri, formâ apro proximâ esse ait, recurvum & omni osse durius facit. Diodorus simum,

Agatharchidas & Solinus reparandum vocant. Addit Artemidorus, belluam duo cingula tanquam Draconum volumina dorso usque ad uterum circumcuncta habere, alterum jubam versum, alterum ad lumbum, hæcque de ea à se dici, quòd sibi visa esset. At Bontius, quem in Capra Pazaartica citavimus, quique Rhinocerotem vel centies non tantum cavæ inclusum, sed & in sylvis vagantem vidit, ita nobis eum describit. Cute è nigra esse cinericia, instar Elephantinæ, rugosa admodum, cum profundis plicaturis circa latera ac in dorso: crassam admodum habet pellem, ut quæ idæi Japonicæ macharæ faciliè resistat. Neque enim hæc bestia, (ut apud nos pingitur) scutis munita est; sed hæ plicaturæ hos clypeos mentiuntur, neque una pars durior est alterâ. Rostrum est porcino: sed antè acutiore, neque tam obtuso, in cujus extremitate cornu istud extat, unde nomen sortita est bellua, aliud altero majus præterat Rhinocerotis. Colore etiam cornu variat, modò nigrum, modò cinericeum, modò album est. Magnitudine autem corporis mediocris stature, Elephantem proximè accedit mediocrem, nisi quòd pedibus sit longè humilioribus, & propterea etiam tam conspicuum non est animal. *Locum* si quæras, invenitur in Africæ desertis, Abassia, multis Asiæ locis, regno Bengalæ, & Jacatru. Nec ævo Aristotelis Græcis notus erat, nec Romanis ante annum urbis conditæ DCLXVI. Quis primus monstraverit, inter antiquarios non convenit. Dio ab Augusto primum in triumphali pompa traductum, ait: At Plinius, Cn. Pompejum ludis primum exhibuisse, tradidit. Ideò Solinus: Ante ludos Cn. Pompeii Romana spectacula, Rhinocerotem nescivisse, reliquit. Herbis & virgultis perquam spinosis vescitur, nam linguam habet asperissimam. De *Natura* hoc duntaxat constat, cum Elephante inimicitias gerere, nec sævire in hominem nisi laesissimum. Dimicaturus, cornu ad saxa limato præ-

Solin.Poly-
hist.c.63.

Bontius
Medic.la-
dor.p.6.

Locum.

Dio Hist.
l.31.

Plin.H.N.
l.8.c.20.
Solin.Poly-
hist.c.30.

Bontius
Lc.

RHINOCEROS. Hornische Rhinocer

præparat se pugna: in dimicatione alvum maxime petens, quam scit esse molliorem, perruptoque carniū ambitu exanguem facit: quod si alvum contingendi copia non datur, contra ipse a proboscide & dentibus ictus, deficit, & opprimitur. Irritatus, inquit Bontius, hominem simul & equum, tanquam pulicem prostermit, quem deinde lambendo necat, dum asperitate linguæ, cute ac carne usque ad ossa hominem denudat. Scelopeto læsus, dum per sylvas fugit, quicquid obvium est, cum summo fragore ac horrore audientium prostermit, etiam satis crassas arbores. Historiam insignis ejus ferocitatis, vide apud eundem. Huc pertinet ex eodem & illud, quod cæno mirificè gaudeat, nec prius etiam irritatus vindictam exerceat, quam catulo suo providerit. *Voce* sues imitatur. Grunnit enim. *Carnibus* vescuntur Mauri: quæ tam nervosa, ut dentes fertatos exigat. Cutis in vino macerata, à Zacuto, in malignis propinatur. Cornu veneno extinguendo quidam propinant: lautioribus apud Romanos pro gutto in balneis erat. In eo oleum asservabatur loturis idoneum. In *Genera* quædam distingui, affirmare non a-sum. Dicitur tamen in Africa deprehensus, magnitudine osini sylvestris, cornu bicubitali, pedibus cervinis, auribus equinis, caudâ bovinâ.

CAPUT III.

De Ruminantibus non Cornigeris.

ARTICULUS I.

De Camelo.

Aldrovand.
Hist. Bisulc.
c. 14.

HAstenus de ruminantibus Cornigeris actum est, sequuntur, non ruminantia, *Camelus* nempe, & *Camelopardalis*. *Camelus* vel ab Ebraico Gamal, quod Camolum significat; vel à *καμω* laboro, quod ut animal ad labores dosuarios

aptissimum: vel ab *καμω* humile & breve, quod quando onerantur, ut humiliores fiant, accumbant: vel quasi *καμω* curvus, quod media femora curvet, ut pote juxta crurum altitudinem concisum ac decurtatum, ut Artemidorus ex Eveni sententia derivat, dicitur. Bisulcum est animal, sed ita, ut à posteriora parte ad secundam usque digitorum flexionem per bipertiat: at anterior leviter bipartitus sit, ad primos usque eorumdem nodos: fissurarum verò intervalla expleat quid, quale & asneribus. Peculiaris ipsis in dorso gibber, quo cætera animalia carent. Habent & infernè alterum superiori simile: quo reliquum sulcitur corpus, ubi genua summittit. Papillæ ei quaternæ, quot & vaccis. *Cauda*, asinæ similis. *Genitale* ponè idque tam nervosum, ut ex eo confici possit, quo arcus fidissimè intenduntur. In unoquoque crure genu unum: neque plures plicaturæ, ut Herodotus innuit: verum tot videntur, quod alvo subducta sunt. Similis bubulo *salus*. *Clunes* pro corporis tatione exiguæ. *Fel* non discretum, sed venulis quibusdam confusum. Nulli in superiore maxilla priores *dentes*. Soli ex non cornigeris duo ventriculi, quod spinosum ligneumque alimentum depascatur. Ideò & membrana oris interior, ex toto aspera est, & ea quæ ventribus obducitur, similiter. Medullæ & sevi apud autores quoque mentio. Reperiuntur in Africa & Asia, Bactrianos imprimis & Arabas. Anaxagoras etiam in Jonia ad urbem Clazomeniam, agros suos gregibus & Camelis depascendis reliquit, ut ex Suida vertit Hieronymus Wolfius. Romæ superato ad Rhyn-

Aristot. H. A. 1, 1, c. 12.
Herodotus in Thalia.
Aristot. de partib. animal. 1, c. 14. Pliu. H. N. 1, 1, c. 37.
Lucian. in Lucullo.
Lucian. in Prometheo. Cibus. Galen. Antid. 1, 1, c. 14.